

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ І СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

О. В. ПУНІНА

**МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДО НАПИСАННЯ
КУРСОВОЇ РОБОТИ З ТЕОРІЇ Й ІСТОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Вінниця 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ І СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Затверджено на засіданні
кафедри теорії та історії
української і світової літератури
Донецького національного університету
імені Василя Стуса
Протокол № 5 від 2 грудня 2019 р.

О. В. ПУНІНА

**МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДО НАПИСАННЯ
КУРСОВОЇ РОБОТИ З ТЕОРІЇ Й ІСТОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Вінниця 2020

ББК 83
УДК 821

Пуніна О. В. Методичні поради до написання курсової роботи з теорії й історії літератури. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2020. 32 с.

Затверджено на засіданні кафедри теорії та історії української і світової літератури Донецького національного університету імені Василя Стуса
(*протокол № 5 від 2 грудня 2019 р.*)

Відп. за випуск: *О. В. Пуніна*, канд. філол. наук, доц. кафедри теорії та історії української і світової літератури.

Рецензенти:

Г. В. Ситар, д-р філол. наук, доцент, професор кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології;

О. Є. Соловей, канд. філол. наук, доц. кафедри теорії та історії української і світової літератури.

Видання вміщує методичні поради до написання та оформлення курсової роботи з теорії й історії літератури для спеціальності 035 *Філологія* освітньо-професійних програм «Українська мова і література», «Філологія (російська мова та література, переклад (російська, українська мови))» ступеня освіти «Бакалавр».

Методичні поради розраховано на студентів філологічних факультетів відповідної освітньо-професійної програми.

© Пуніна О. В., 2020

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2020

ЗМІСТ

Вступ	4
Структура курсової роботи	5
Технічні вимоги до оформлення наукових студентських робіт	11
Приклади оформлення списку використаної літератури	15
Тематика науково-дослідних робіт	18
Список використаних джерел	25
Додатки	26
Додаток А. Оформлення титульної сторінки і змісту	26
Додаток Б. Завдання до виконання курсової роботи	28
Додаток В. Порядок та терміни виконання курсової роботи	29
Додаток Г. Критерії оцінювання курсової роботи	30

ВСТУП

Одна з умов досягнення студентами філологічного факультету високого рівня професійної підготовки – якісна і плідна праця у науково-дослідному напрямку. Написання курсової роботи є важливою формою самостійного вивчення та осмислення значного обсягу історико-літературного, теоретичного матеріалу. Її виконання сприяє поглибленому ознайомленню з літературним процесом, культурно-історичними епохами, письменницькими доробками тощо, систематизації, закріпленню та поглибленню теоретичних знань, відтак студенти-філологи оволодівають навичками опису, аналізу, інтерпретації художніх творів; також – пошуку, прочитання й осмислення необхідних наукових джерел, набувають досвіду самостійного дослідження в історико-літературній галузі.

Відповідно до навчального плану студенти філологічного факультету спеціальності *035 Філологія* освітньо-професійної програми *українська мова і література* й освітньої програми *філологія (російська мова та література, переклад (російська, українська мови))* ступеня освіти *бакалавр* виконують курсову роботу з теорії й історії української літератури й історії російської літератури на третьому курсі денного і заочного відділення, а також студенти четвертого курсу денної і заочної форми навчання, які спеціалізуються на кафедрі теорії та історії української і світової літератури.

Написання курсової роботи з теорії й історії літератури є одним із ключових етапів у навчальному і науково-дослідному процесі підготовки бакалаврів-філологів. Цей вид самостійної наукової роботи студента характеризується актуальністю обраної теми, цілеспрямованим вивченням об'єкта і предмета дослідження, науковою новизною, використанням певної літературознавчої методології, чітко сформульованим практичним і теоретичним значенням.

СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота з теорії й історії літератури повинна містити:

- титульний аркуш (приклад оформлення див. додаток А);
- зміст (приклад оформлення див. додаток А);
- анотації (українською та англійською мовами);
- вступ;
- розділи;
- висновки;
- список використаної літератури.
- окремо додаються документи: 1) «Завдання до виконання курсової роботи» (приклад оформлення див. додаток Б); 2) відгук наукового керівника.

Титульний аркуш

Титульний аркуш містить: 1) найменування відповідного міністерства, вищого навчального закладу; 2) прізвище, ім'я, по батькові автора; 3) назву праці; 4) шифр і назву спеціальності, освітньо-професійної програми; 5) прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника, науковий ступінь, вчене звання; 5) місто і рік.

Зміст

Зміст подають на початку науково-дослідної роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, загальних висновків, додатків, списку використаної літератури.

Анотації

Анотації українською й англійською мовами розташовуються після сторінки зі змістом. Вони містять інформацію про результати науково-дослідної роботи, обсяг кожної анотації – 500 знаків. Анотації складаються за формою, що має такий зміст: прізвище та ініціали студента, назва роботи, основні ідеї, результати та висновки науково-дослідної праці. Викладення матеріалу в анотації повинно бути стислим і точним. Слід використовувати синтаксичні конструкції, притаманні мові ділових документів, уникати складних граматичних зворотів. Необхідно використовувати стандартизовану термінологію, уникати маловідомих термінів і символів. Після кожної анотації наводять ключові слова відповідною мовою. Ключовим словом називається слово або стійке словосполучення із тексту анотації, яке з точки зору інформаційного пошуку несе смислове навантаження. Сукупність ключових слів повинна відображувати поза контекстом основний зміст наукової праці. Загальна кількість ключових слів має бути не меншою трьох і не більшою десяти. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують у рядок, через кому.

Вступ

Розкриває сутність і стан наукової проблеми та її значущість, підстави та вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі подають загальну характеристику праці в рекомендованій нижче послідовності.

1) *Актуальність теми.* Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (студент враховує всі дослідження, що пов'язані з темою його праці, аналізує, узагальнює) обґрунтовується актуальність і доцільність роботи для розвитку філологічної галузі науки. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання. Огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень – один із основних компонентів актуальності. Наприклад, якщо темою курсової роботи є

«Художня проза Ольги Кобилянської: поетика експресіонізму», то слід вдатися до аналізу тих наукових робіт, у яких піднімалося питання специфіки художньої прози письменниці на різних рівнях (тематико-проблемному, образному, стильовому тощо), зокрема наукові праці П. Филиповича, Н. Томашука, В. Агеєвої, Т. Гундорової та ін.

2) *Мета і завдання.* Формулюється мета роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Наприклад, для пропонованої теми визначення мети й завдань буде таким: мета курсової роботи – виявити ознаки поетики експресіонізму в художній прозі Ольги Кобилянської. Сформульована мета передбачає розв'язання таких завдань: 1) опрацювати наукові джерела з зазначеної проблеми; 2) з'ясувати, яку семантику несе поняття поетики, охарактеризувати провідні категорії поетики; 3) здійснити аналіз прози (новелістики, романістики) письменниці з позиції експресіоністичної поетики тощо.

3) *Об'єкт і предмет* студентської науково-дослідної роботи. Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього має бути спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему науково-дослідної праці, яка визначається на титульному аркуші як її назва. Наприклад, тема курсової роботи «Художня проза Ольги Кобилянської: поетика експресіонізму» передбачає такі об'єкт і предмет дослідження: об'єктом курсової роботи є експресіоністична художня проза Ольги Кобилянської – новели «Битва», «Некультурна», «Природа», романи «Земля», «У неділю рано зілля копала», предметом – проблемно-ідейний, фабульно-сюжетний і стильовий зрізи як компоненти поетики експресіонізму в цих епічних творах письменниці.

4) *Методи дослідження*. Подається перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалося тим чи іншим методом. Це дасть можливість пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів. Методологічне обґрунтування – необхідна умова якісного проведення дослідження.

Метод – спосіб постановки питання чи система принципів, що визначають предмет у його специфіці, а також зміст і завдання дослідження. Метод вказує на єдність прийомів та операцій практичного або теоретичного значення. Найпоширеніші методи в літературознавстві: *компаративний, естетичний, психологічний, соціологічний, філологічний, еволюційний (генетичний), біографічний, культурно-історичний, духовно-історичний, міфологічний, екзистенціалізму, феноменологічний, психоаналітичний, аналітичної психології, структуральний (семіотика), рецептивної естетики, наратології, постструктуралізму, деконструктивізму, інтертекстуальності, феміністичної критики, принципів герменевтики* тощо.

Наприклад, *соціологічний метод* полягає в з'ясуванні особливостей твору у зв'язку з соціальною сферою (соціальна тематика, впливи на автора, белетристика, видавництво тощо). *Філологічний метод* спрямований на вивчення тексту художнього твору, його ретельний опис, коментування, узагальнення проаналізованого матеріалу та його концептуалізацію. *Порівняльний метод* розбудовує свої концепції на порівнянні подібних, споріднених, суміжних, а також відмінних, контрастних тощо явищ світової та національної літератур через зіставлення їхніх горизонтів, через їхні безпосередні й опосередковані контакти, взаємовпливи. *Біографічний метод* – це спосіб вивчення літератури на підставі виявлення її зв'язку з життєписом того чи іншого письменника, що розглядають як визначальний чинник художньої творчості.

5) *Практичне значення одержаних результатів.* У цій частині вступу треба подати відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації, як їх використати (на уроках з літератури в школі, під час вивчення відповідного матеріалу в гуртках, на заняттях з літератури у вищій школі тощо). Відзначаючи практичну цінність здобутих результатів, необхідно подати інформацію про ступінь їх готовності до використання.

б) *Структура роботи.* У цій частині слід подати відомості про те, які складові частини науково-дослідного дослідження наявні: вступ, розділи (з зазначеними назвами), висновки, список використаної літератури, додатки (якщо є).

Розділи

Основна частина науково-дослідної роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку. У *першому розділі* основної частини подають, як правило, огляд критичної літератури того періоду, в який активно працював письменник, зазначають основні аспекти, до аналізу яких удавалася літературна критика, відтак доходять до висновку щодо специфіки рецепції письменницького доробку; або вдаються до теоретичних обґрунтувань того, що закладається в предмет дослідження (поетика, тематико-проблемний рівень, специфіка модернізму тощо). У *другому, третьому розділах* з вичерпною повнотою викладають результати власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми. Студент повинен давати оцінку повноти вирішення поставлених завдань, оцінку достовірності одержаних результатів, їх порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних праць. Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором. Стиль викладу при цьому – науковий, ясний, будь-які метафоричні висловлювання не допустимі, граматичне вираження адресанта

висловлювання – 1 особа множини (вважаємо, думаємо, доходимо до висновку та ін.).

Висновки

У висновках викладають найважливіші наукові та практичні результати, одержані в науково-дослідній роботі, які повинні містити формулювання наукової проблеми, її значення для науки і практики. У висновках необхідно обґрунтувати достовірність отриманих результатів.

Список використаної літератури

При написанні науково-дослідної роботи студент повинен посилатися на джерела, окремі результати з яких наводяться в праці, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, питання, вивченню яких присвячена наукова студентська робота. Такі посилання дають можливість відшукати джерело і перевірити достовірність відомостей про цитування джерела, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал, не включений до останнього видання. Список використаної літератури слід розміщувати одним із таких способів: 1) у порядку появи посилань у тексті; 2) в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи.

Додатки

За необхідності науково-дослідна робота може включати додатки – допоміжний матеріал: таблиці, ілюстрації, певні розрахунки.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ РОБІТ

Загальні вимоги

1. Обсяг дослідження:
  - а) курсова робота на третьому курсі від 30 до 40 сторінок;
  - б) курсова робота за спеціалізацією (четвертий курс) – 50-60 сторінок.
2. Стандарти: науково-дослідницьку роботу друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А 4 (210 x 297 мм); гарнітура набору – Times New Roman, кегль – 14 pt; міжрядковий інтервал – 1,5; береги: лівий – 30 мм, верхній і нижній – 20 мм, правий – 15 мм. Параметри абзацу: перший рядок – відступ 1,25 мм. Шрифт друку повинен бути чітким. Щільність тексту праці повинна бути однаковою.
3. Текст набирається без переносів, із вирівнюванням за шириною сторінки. Допускається виділення ключових понять курсивом. Необхідно використовувати лапки одного типу („” або «»»). При наборі тексту необхідно розрізняти символи дефісу (-) і тире (–).
4. Бібліографічні посилання у тексті беруться в квадратні дужки. Перша цифра – номер джерела у списку літератури, друга – номер сторінки. Номер джерела та номер сторінки розділяються комою та пробілом, номери джерел – крапкою з комою, напр.: [2], [6, с. 57], [8, с. 567; 12, с. 434], [7; 8; 12]. Крапка в реченні ставиться після дужок, посилань.
5. Кількість позицій літератури у списку:
  - а) курсова робота на третьому курсі – 30-40;
  - б) курсова робота за спеціалізацією (четвертий курс) – 50-60.

Технічні вимоги до змісту

Заголовки структурних частин науково-дослідної роботи («ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ») друкують великими літерами симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір до тексту. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 1 інтервалу. Кожну структурну частину треба починати з нової сторінки. До загального обсягу науково-дослідної роботи не входять список використаної літератури, додатки, але всі сторінки зазначених елементів праці підлягають суцільній нумерації.

Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів подають арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою науково-дослідної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Такі структурні частини науково-дослідної роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаної літератури, не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: «1. ВСТУП» або «Розділ 6. ВИСНОВКИ». Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовки розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад:

«1.1.» (перший підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.1.2.» (другий пункт першого підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка. Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Додатки (ілюстрації і таблиці) необхідно подавати в науково-дослідній роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Додатки (ілюстрації і таблиці), розміщені на окремих сторінках праці, включають до загальної нумерації сторінок. Додаток повинен починатися з нової сторінки, повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток А» і велика літера, що позначає додаток.

Примітки до тексту, в яких наводять довідкові та пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші кілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...

2. ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Загальні вимоги до цитування

1) Текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий».

2) Цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками в квадратних дужках ([...]). Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається.

3) Кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

4) При непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело.

7) Коли автор науково-дослідної роботи, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора праці, а весь текст застереження вміщується у круглій дужці, наприклад: (курсив наш. – Д. С.).

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ
СПИСКУ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Агеєва В. Поетика парадокса: Інтелектуальна проза Віктора Петрова-Домонтовича. Київ: Факт, 2006. 432 с. 2. Бузько Д. Голяндія: роман. Харків: Книгоспілка, 1930. 208 с.
Два, три автори	1. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство: підручник. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
Чотири й більше авторів	1. Теория литературы: учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. заведений: в 2 т. / под ред. Н. Д. Тamarченко. Т. 1. Теория художественного дискурса. Теоретическая поэтика. Москва: ИЦ «Академия», 2004. 512 с.
Без автора	1. Арсенал: сб. ст. / сост. Ю. И. Солнцева. Москва: Искусство, 1977. 247 с. 2. Экспрессионизм та експрессионісти: Література, малярство, музика сучасної Німеччини: зб. ст. / ред. С. Савченко. Київ: Сяйво, 1929. 345 с.
Багатотомний документ	1. Яновський Ю. Твори: в 5 т. Т. 1. Оповідання. Київ: ДВ Художньої літератури, 1958. 643 с. 2. Маяковский В. Киноповетрие. <i>Маяковский В. Полн. собр. соч.</i> : в 13 т. Т. 5. Москва: Гос. изд. худ. лит., 1957. С. 98–100.

Матеріали конференцій, з'їздів	<p>1. Пуніна О. Кіноконструктивна складова художньої прози Дмитра Бузька. <i>Проблеми та перспективи наук в умовах глобалізації: матеріали V Всеукраїнської конференції</i>. Ч. I. Педагогіка, психологія, мовознавство. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. С. 158–163.</p> <p>2. Цікавий С. Світообраз та стиль жанру думи у творчості Василя Стуса. <i>Література. Фольклор. Проблеми поетики</i>: зб. наук. праць / за ред. М. Х. Гуменного та ін. Вип. 26. Київ: Акцент, 2007. С. 719–725.</p>
Словники	<p>1. Літературознавчий словник-довідник / ред. Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. Київ: ВЦ «Академія», 1997. 752 с.</p>
Дисертації	<p>1. Шадурский М. И. Художественная модель мира в романах-утопиях С. Батлера и О. Хаксли: дис. ... канд. філол. наук: 10.01.03. Минск, 2008. 166 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Моклиця М. В. Модернізм як структура. Філософія. Психологія. Поетика: автореф. дис. ... д-р філол. наук: спец. 10.01.06 «Теорія літератури». Київ, 1999. 32 с.</p> <p>2. Петренко Л. Я. Поетика експресіонізму в українській літературі 20–40-х років ХХ століття: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.01.01 «Українська література». Івано-Франківськ, 2008. 19 с.</p>
Частина книги, періодичного, продовж. видання	<p>1. Наєнко М. К. Авантюрна проза Олекси Слісаренка. <i>Слісаренко О. Чорний Ангел</i>: вірші; новели; повісті; роман / упоряд. та передм. М. К. Наєнка. Київ: Дніпро, 1990. С. 5–20.</p> <p>2. Шкандрій М. Український прозовий авангард 20-х. <i>Слово і Час</i>. 1993. № 8. С. 51–57.</p>

Електронні ресурси	1. Стус В. Твори: у 4 т., 6 кн. / ред. кол. С. Гальченко, М. Гончарук та ін. Т. 6 (додатковий). Кн. 1: Листи до рідних/ Львів: Просвіта, 1997. 496 с. URL: http://www.madslinger.com/stus/lysty-do-ridnyh/ (дата звернення: 24.05.2019).
--------------------	--

ТЕМАТИКА НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ

ДАВНЯ ЛІТЕРАТУРА – ХІХ СТОЛІТТЯ

- Ідейно-художній зміст апокрифа «Оповідання про бунт Люципера і ангелів».
- «Повість врем'яних літ» як синтетичний твір.
- «Житіє і ходіння Данила, руської землі ігумена»: образ оповідача у творі.
- Художність «Слова про Закон і Благодать» Іларіона.
- «Слово про Закон і Благодать»: реалізація антитези Закон – Благодать у творі.
- «Слово про Закон і Благодать»: антитеза як основний прийом вираження ідейного змісту.
- Ознаки орнаментального стилю в «Повіданні про святих князів Бориса і Гліба».
- Біблійні мотиви в «Повіданні про святих князів Бориса і Гліба».
- Специфіка жанру «Слова о полку Ігоревім».
- Сильовий синтетизм як провідна ознака творів культурно-історичної епохи Середньовіччя.
- Оповідання «Про преподобного Мойсея Утрина» в структурі «Києво-Печерського патерика».
- Жанрова система культурно-історичної епохи Бароко (на матеріалі творів українського бароко).
- Філософський підтекст ліричних творів «Саду божественних пісень» Г. Сковороди.
- Образ-персонаж у прозовому творі Г. Квітки-Основ'яненка (на матеріалі: «Мертвецький Великдень», «Божі діти», «Перекотиполе», «Підбрехач» або ін., за вибором).
- Епістолярій Г. Квітки-Основ'яненка: реалізація комунікативної тріади «адресант – текст – адресат».

- Подія викладу в епічному творі І. Нечуя-Левицького (за вибором: «Шевченкова могила», «Приятелі», «Чортяча спокуса», «В Карпатах», «Невинна», «Пропащі», «Над Чорним морем», «Навіжена» тощо).
- Щоденник як літературно-художній жанр (на прикладі «Щоденника» Т. Шевченка).
- Романтичні мотиви у баладах Івана Франка.
- Трансформація сюжетів народних переказів у творах І. Франка.
- Історична балада І. Франка («Хрест Чигиринський», «Святослав», «Аскольд і Дір під Царгородом», «Князь Олег» тощо).
- Романтизм як стильова домінанта збірки І. Франка «Із літ моєї молодості».
- Основний пафос збірки І. Франка «З вершин і низин».
- Літературно-критична спадщина І. Франка: специфіка адресанта висловлення.
- Поетичний переклад «Слова о полку Ігоря» І. Франка.
- Ліричні жанри у спадщині Ю. Федьковича.
- Прозові твори О. Кониського: тематика, проблематика.
- Авторська казка Н. Забіли: художні трансформації.
- Вірші для дітей Н. Забіли: специфіка образності.
- Жанр поеми-казки у творчості І. Манжури.
- Трансформація сміхової культури у творчості Миколи Гоголя.
- Художня проза Миколи Гоголя: художня інтерпретація української дійсності.
- Містика як складова художньої прози М. Гоголя.
- Художнє осмислення морально-етичних імперативів у творчості Федора Достоєвського.
- Життєтворчість Ф. Достоєвського в кіноінтерпретації.
- Проблематика роману «Злочин і кара» Ф. Достоєвського.
- Художній світ Івана Тургенєва.
- Ліричний суб'єкт в поезії Федора Тютчева.

КІНЕЦЬ ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТОЛІТТЯ

- Перекладацька спадщина Лесі Українки в контексті доби модернізму.
- Літературно-критичний та публіцистичний доробок Лесі Українки і українська критика кінця ХІХ – початку ХХ століття: вектори взаємозв'язку.
- Леся Україна і український фольклор: інтертекстуальне прочитання.
- Епістолярій Лесі Українки: художність нехудожнього жанру.
- Ідейно-художні шукання у драматичних творах Лесі Українки (на прикладі: «Блакитна троянда», «Прощання», «Одержима», «Вавілонський полон», «На руїнах», «Осіння казка», «Три хвилини», «В катакомбах», «В дому роботи, в країні неволі», «Кассандра», «Айша та Мохаммед», «Руфін і Прісцилла», «У пущі», «На полі крові», «Йоганна, жінка Хусова», «Адвокат Мартіан», «Камінний господар», «Оргія», кілька на вибір).
- Жанрові параметри прозових творів Лесі Українки.
- Художня проза Лесі Українки: стильові пошуки.
- Образок як жанр у творчості М. Коцюбинського.
- Специфіка епічного твору малої форми М. Коцюбинського.
- Епістолярна спадщина Михайла Коцюбинського в контексті письменницького епістолярію кін. ХІХ – поч. ХХ ст.
- Фольклористична діяльність М. Коцюбинського.
- Літературно-критична праця М. Коцюбинського.
- Жіноча художня проза кін. ХІХ – поч. ХХ ст.: особливості малої епічної форми (Наталя Кобринська, Євгенія Ярошинська, Христя Алчевська).
- Оповідання Грицька Григоренка: варіант жіночого письма.
- Структура повісті О. Кобилянської «Апостол черні».
- Стильова домінанта малої прози О. Кобилянської.
- Літературно-публіцистичні праці О. Кобилянської.
- Епістолярний діалог О. Кобилянської і Лесі Українки.

- «Кінематографічність» новел В. Стефаника.
- Листування Марка Вовчка: тематичний компонент.
- Поезії в прозі Марка Черемшини.
- Жанр історичної повісті (на прикладі «Довбуша» Г. Хоткевича).
- Історичний роман-хроніка В. Гжицького «Кармалюк» і М. Старицького «Розбійник Кармалюк»: компаративний аспект.
- Драматичні твори Г. Хоткевича.
- Подія викладу в художньому творі М. Яцкова.
- Проза Івана Буніна: проблематика, рівні актуалізації смислу.
- Символіка художньої прози Олександра Купріна.

XX СТОЛІТТЯ

- Поетичний словесний образ «Сонячних кларнетів» Павла Тичини.
- «Плуг» Павла Тичини: особливості поетичного світу.
- Стильові домінанти «Замість сонетів і октав» П. Тичини.
- Соцреалістичний код у ліриці П. Тичини.
- Ліро-епічні твори П. Тичини.
- Перекладацька спадщина П. Тичини.
- Жанрово-стильові та поетикальні параметри симфонії П. Тичини «Сковорода».
- Публіцистичний доробок П. Тичини.
- Щоденникові і літературно-мистецькі записи П. Тичини.
- Листування Павла Тичини: діалог із добою.
- Структурно-стильова специфіка кіноповістей О. Довженка («Арсенал», «Земля», «Аероград», «Україна в огні», на вибір).
- Сценарій як жанр (на прикладі сценарного доробку О. Довженка).
- «Нехудожній» жанр у творчості О. Довженка («Записні книжки», «Щоденник», листи).
- Пафос у поезіях Василя Еллана-Блакитного.
- Фейлетон як жанр у творчості В. Еллана-Блакитного.

- Драматичні твори Людмили Старицької-Черняхівської: образ, сюжет, хронотоп.
- Мистецький код у ліриці Миколи Бажана («Будівлі»).
- Монтаж у ліричних творах М. Бажана.
- Художня проза Олександра Копиленка: особливості поетики.
- Романи О. Копиленка для юнацтва («Дуже добре», «Десятикласники»): аспект «автор – текст – читач».
- Експресіоністична проза Тодося Осьмачки (романи «Старший боярин», «План до двору»).
- Творчий діапазон Петра Панча: тематика і проблематика епічного твору («З моря», «Без козиря», «Голубі ешелони», «Рано-вранці», «Облога ночі» тощо, на вибір).
- Специфіка діалогу в драматичному творі Івана Микитенка («Диктатура», «Кадри», «Дівчата нашої країни», «Соло на флейті» тощо, на вибір).
- Художня проза І. Микитенка: композиція розповіді.
- Епічні твори Олеся Донченка: композиція «дійових осіб» («Ударний загін», «Аул Іргіз», «Зоряна фортеця», «Родина Мартинових», «Море відступає», «Школа над морем», «Лукія», «Карафутто» тощо, на вибір).
- Гоголь у «інших» текстах (повість Олексія Полторацького «Повість про Гоголя»).
- Мистецький код у повісті Юрія Смолича «Театр невідомого актора».
- Новелістика Олеся Досвітнього: особливості стилю.
- Жанрово-стильові особливості малої прози А. Головка.
- Драматургія Андрія Головка («В червоних шумах», «Райське яблуко»).
- Соцреалістична домінанта епічних творів А. Головка («Мати», «Бур'ян» тощо).
- «Райське яблуко» А. Головка: структурна спільність драматичного та кінодраматичного творів.
- Автор і герой у романі Є. Плужника «Недуга».
- Стилізація у поезіях Миколи Хвильового.

- Характер конфлікту у драматичних творах Миколи Куліша («Народний Малахій», «Патетична соната», «97» тощо).
- Хронотоп у романі Майка Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швайцарію».
- Жіноча лірика «срібного віку»: мотиви й образи.
- Феміністичний дискурс в російській літературі 1 половини ХХ століття.
- Авангардний експеримент Володимира Маяковського.
- Володимир Маяковський як епатажний письменник.
- Художній експеримент Велиміра Хлебнікова.
- Авангардна література для дітей Данііла Хармса.
- Лірика Осипа Мандельштама: рівень образності.
- Герой експресіоністичного типу (на матеріалі художньої прози Ігоря Костецького).
- Експресіоністична драма І. Костецького.
- Науково-есеїстичний доробок І. Костецького: специфіка реалізації діалогу «автор – читач».
- Ліричний твір Миколи Вінграновського: стильовий зріз.
- Історичний роман Семена Скляренка («Володимир», «Святослав», «Шлях на Київ», на вибір): специфіка художнього вимислу.
- Герой в історичному романі Павла Загребельного.
- «Веселий цвинтар» Василя Стуса: реалізація моделі «світ – людина – їх взаємозв'язок».
- Епістолярій Василя Стуса: художній вимір.
- Епічний твір Гр. Тютюнника: стильовий вимір.
- Мемуарний жанр у доробку Гр. Тютюнника.

КІНЕЦЬ ХХ – ПОЧАТОК ХХІ СТОЛІТТЯ

- Художній світ поезій Івана Андрусяка.
- «Лірична подія» в поезіях Тараса Федюка.

- Художня проза Тані Малярчук: специфіка «події, що викладається».
- Образ-персонаж в епічному творі Софії Андрухович.
- Культурний код сучасності у романах Ірени Карпи.
- Експресіоністична домінанта художньої прози Іздрика.
- Подія викладу у прозі Євгенії Кононенко.
- Художня техніка Олеся Ульяненка: автор і герой.
- Експресіоністична проза Олеся Ульяненка.
- Проблематика романів Анатолія Дністрового.
- Проблема національної ідентичності у романі С. Процюка «Інфекція».
- «Мариністичність» художньої прози Антона Санченка (збірка оповідань «Баркароли»).
- Жанр детективу в новітній українській літературі (романи В. Шкляра).
- Часопростір у ліриці Павла Вольвача.
- Жіноча проблематика у прозі Марії Матіос.
- Письменник Сергій Жадан як медійна особистість.
- Роман Сергія Жадана «Інтернат»: художнє осмислення теми російсько-української війни.
- «Життя Марії» Сергія Жадана: естетично-інтенціональна система поетичної збірки.
- Поезія для дітей Юрія Бедрика: образ, текст, терапія.
- Художня проза для дітей Тані Стус: осмислення екзистенційної проблематики.
- Художній світ прози Людмили Петрушевської.
- Російський постмодерний роман (на матеріалі романістики Дмитра Бикова).
- Сучасна література як перформанс (на матеріалі творчості 2000-ків).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрієвський Б. М. Методичні рекомендації до курсу «Основи наукових досліджень». Херсон: ХДПУ, 2001. 47 с.
2. Борисенко О. А. Методичні вказівки до написання, оформлення і захисту курсових робіт з дисципліни «Порівняльна лексикологія» (для бакалаврів спеціальності «Переклад» спеціалізації «Англійська мова»). Київ: МАУП, 2006. 32 с.
3. Випускні кваліфікаційні роботи: методичні рекомендації до виконання та захисту: навчально-методичний посібник для студентів спеціальностей 035 «Філологія» спеціалізацій: 035.01 «Українська мова та література», 035.034 «Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська», 035.10 «Прикладна лінгвістика», 061 «Журналістика», 034 «Культурологія», 053 «Психологія» / уклад.: О. В. Бацилева та ін.; відп. ред. А. П. Загнітко. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 112 с.
4. Ісаєва О. О. Методичні рекомендації щодо підготовки і написання наукових досліджень із літератури в системі Малої академії наук України. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2005. № 10. С. 41–46.
5. Ковалів Ю. І. Абетка дисертанта: Методологічні принципи написання дисертації: посібник. Київ: Твім інтер, 2009. 460 с.
6. Методика пошуку літератури, складання й оформлення списків до курсових і дипломних робіт (для студентів філологічних спеціальностей) / укл.: зав. сектором К. К. Білявська, Л. Є. Кліменко. Донецьк: ДонНУ, 2013. 104 с.
7. Мороз І. В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 1997. 56 с.
8. Павлюченко Ю. М., Анісімова О. М., Войт Л. Л., Ткаченко В. С., Юрчишена Л. В. Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту курсової роботи. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2018. 28 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА**

КОСТЮК ГАННА ОЛЕКСАНДРІВНА

АВАНГАРДНА ТВОРЧИСТЬ МАЙКА ЙОГАНСЕНА

Спеціальність *035 Філологія*
Освітньо-професійна програма *Українська мова і література*

Курсова робота

Науковий керівник:
Пуніна О. В., доцент кафедри
теорії та історії української
і світової літератури,
к. філол. н., доц.

Оцінка _____ / _____ / _____
(бали/ за школою ЄКТС/ за національною шкалою)
Голова ЕК _____
(підпис)

Вінниця – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. Доробок М. Йогансена в літературній критиці.....	7
1.1. Оцінка поезії й прози М. Йогансена критикою 20-х рр. ХХ ст.....	7
1.2. Літературно-критична рецепція творчості письменника-авангардиста в другій половині ХХ століття.....	14
РОЗДІЛ II. Формальний експеримент М. Йогансена над ліричним твором.....	22
2.1. Збірка поезії «Доробок»: особливості суб'єктної організації.....	22
2.2. Ліричні твори збірки «Ясен» в аспекті композиційного аналізу....	29
2.3. Специфіка лексико-семантичного рівня структури вірша (на основі збірок «Ясен», «Поезії»).....	35
РОЗДІЛ III. Новаторство М. Йогансена в епічному роді.....	42
3.1. «Кінематографічність» повісті «Пригоди Мак-Лейстона, Гаррі Руперта та інших».....	42
3.2. Подія викладу в «Подорожі ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію».....	49
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	60

ДОДАТОК Б

Завдання до виконання курсової роботи з дисципліни _____

Студенту _____ (ППП)
Курсу _____ групи _____ форми навчання _____
Спеціальності _____
Освітньо-професійної програми _____
Тема _____
Керівник роботи _____

1. Вихідні дані до роботи

_____
_____
_____

2. Перелік питань, які необхідно розробити

_____
_____
_____
_____
_____

3. Термін подання роботи студентом _____

4. Етапи виконання курсової роботи

Термін виконання	Складання і погодження плану з керівником	Підбір літератури	Основна частина	Подання роботи на перевірку	Захист роботи
плановий					
фактичний					
підпис					

Завдання видано _____

Студент _____ (ППП, підпис)

Керівник роботи _____ (ППП, підпис)

ДОДАТОК В

Порядок та терміни виконання курсової роботи

№	Етапи виконання курсової роботи	Термін	Відповідальний
1.	Навчально-методичний семінар щодо написання курсової роботи	вересень	Завідувач кафедри, наукові керівники
2.	Затвердження тематики курсових робіт на засіданні кафедри	вересень	Завідувач кафедри
3.	Вибір теми курсової роботи студентом, узгодження з науковим керівником	вересень-жовтень	Завідувач кафедри, завідувач лабораторії, наукові керівники
4.	Складання завдання до виконання курсової роботи, складання плану курсової роботи, консультація з науковим керівником щодо плану роботи	жовтень-листопад	Наукові керівники
5.	Затвердження складу комісії та графіку захисту курсових робіт	листопад	Завідувач кафедри
6.	Підготовка вступу, складання попереднього бібліографічного переліку літератури, написання першого розділу	листопад-грудень	Наукові керівники
7.	Обґрунтування другого розділу	січень	Наукові керівники
8.	Підготовка третього розділу	лютий-березень	Наукові керівники
9.	Написання студентом висновків до курсової роботи, оформлення списку використаної літератури та додатків, редагування тексту, доопрацювання з урахуванням зауважень наукового керівника	березень-квітень	Наукові керівники
10.	Остаточне оформлення та представлення курсової роботи керівнику	квітень	Наукові керівники
11.	Реєстрація роботи на кафедрі	травень	Завідувач лабораторії, наукові керівники
12.	Перевірка роботи керівником (упродовж 10 днів з дня реєстрації курсової роботи у відповідному журналі на кафедрі), доопрацювання студентом висунутих зауважень, надання керівником відгуку	травень	Наукові керівники
13.	Підготовка студента до захисту курсової роботи. Захист	травень	Наукові керівники
14.	Захищена курсова робота передається для зберігання на кафедрі	червень	Завідувач кафедри, завідувач лабораторії

ДОДАТОК Г

Критерії оцінювання курсової роботи

Рекомендована оцінка за 100 бальною шкалою, ECTS, за національною шкалою	Вимоги до оцінювання
90–100 A 5 (відмінно)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ робота виконана на високому науковому рівні, ґрунтовно, у повному обсязі, відповідно до поставленої мети і завдань; ✓ виконана на високому технічному рівні й відповідає вимогам методичних рекомендацій; ✓ робота виконана з чітким дотриманням усіх необхідних умов, має необхідні структурні компоненти, відповідає науковому стилю викладу з дотриманням чинних норм літературної мови, позбавлена технічних огріхів; ✓ у процесі виконання роботи студент чітко дотримувався затвердженого графіка
82–89 B 4 (добре)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ робота виконана на високому науковому рівні, ґрунтовно, у повному обсязі, відповідно до поставленої мети і завдань; ✓ виконана на високому технічному рівні й відповідає вимогам методичних рекомендацій; ✓ робота має окремі неточності в дотриманні усіх необхідних умов, необхідних структурних компонентів, має незначні недоліки наукового стилю викладу; ✓ у процесі виконання роботи студент чітко дотримувався затвердженого графіка
75–81 C 4 (добре)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ робота виконана з незначними відхиленнями від визначених мети і завдань, логіка викладу загалом витримана; ✓ у змістовому плані немає власної оцінки підходів, а лише компіляція вже існуючих досліджень; ✓ робота загалом відповідає встановленим вимогам, має обов'язкові структурні компоненти вступу, трапляється незначна кількість помилок, порушується стильова єдність викладу, наявні певні технічні огріхи; ✓ у процесі виконання роботи студент не завжди дотримувався затвердженого графіка
60–74 D 3	<ul style="list-style-type: none"> ✓ робота виконана з певними відхиленнями від

(задовільно)	<p>визначених мети і завдань, логіка викладу загалом витримана;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ у змістовому плані немає власної оцінки підходів, а лише компіляція вже існуючих досліджень; ✓ робота загалом відповідає встановленим вимогам, проте має низку неточностей у структурі, трапляються помилки, порушується стильова єдність викладу, наявні технічні огріхи; ✓ у процесі виконання роботи студент не завжди дотримувався затвердженого графіка
35–59 FX 2 (незадовільно)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ робота виконана не в повному обсязі та зі значними відхиленнями від визначеної мети і завдань, мають місце суттєві помилки та неточності, які потребують докорінної переробки; ✓ робота не відповідає встановленим вимогам, має низку неточностей у структурі, трапляються численні помилки, порушується стильова єдність викладу, наявні технічні огріхи; ✓ у процесі виконання роботи студент не дотримувався затвердженого графіка

Навчально-методичне видання

О. В. ПУНІНА

**МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДО НАПИСАННЯ
КУРСОВОЇ РОБОТИ З ТЕОРІЇ Й ІСТОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ**